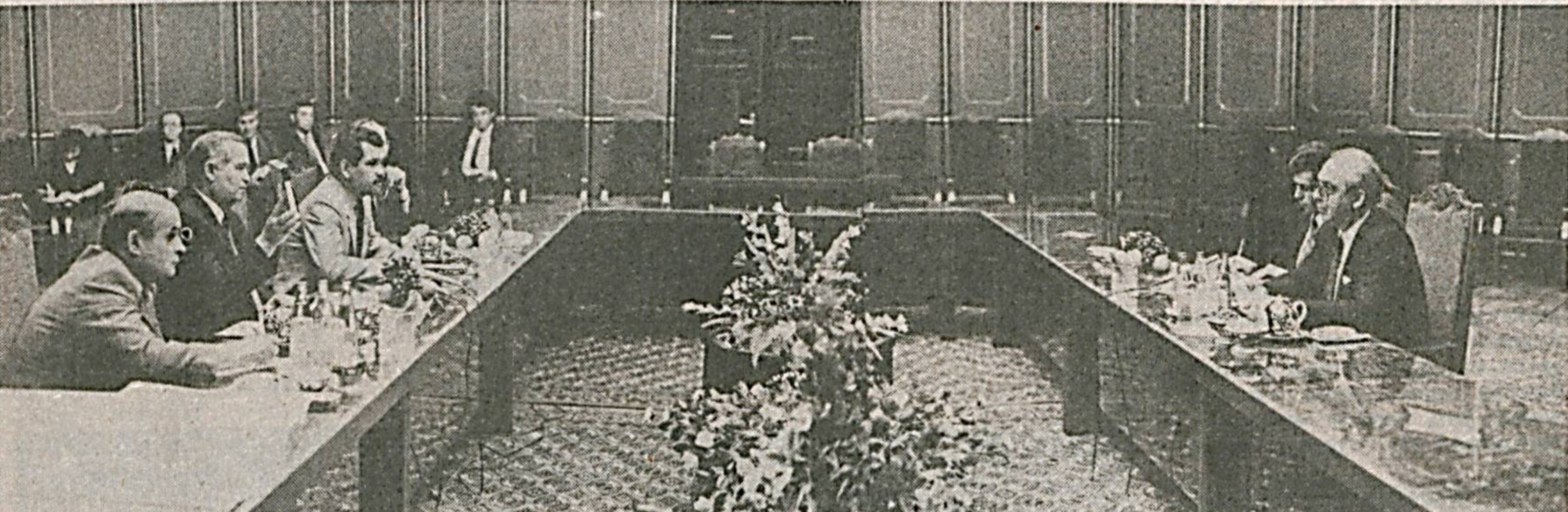

Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримовнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котиби жаноб Вутрос Гали номига ёзган мактуби дунё афкор оммасининг қатта қизиқишига сабаб бўлди. Мустақил Ўзбекистоннинг минтақавий жанжалларини сиёсий воситалар билан бартараф этиш йўлидаги дастлабки қадами юксак баҳолашмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримов Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котибининг махсус вакили, БМТ махсус ишлар мақома-сининг директори жаноб Раймонд Соммерейнс қабул қилди. Президент жаноб Раймонд Соммерейнс ва унга ҳамроҳ бўлиб келган вакилларини самимий қўтлаб, бош котиб Вутрос Гали жанобларига Ўзбек халқи ва Ўзбекистон ҳуқуқ-мати номдан миннатдорчилик изҳор этди. — Худудий ҳудудимизга туташ, дили дилимизга пайванд, пок ниятлари эзгу мақсад-

БМТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

Учрашув пайти. Р. Шагаев олган сурат.

ларимизга муштарак қардош тожик халқининг бошига оғир кунлар тушганда Ўзбек халқи лоқайд қараб туролмайди. Халқаро ҳамжамиятга мурожаат этишдан қўзланган ягона мақсадимиз айрим муҳолиф гуруҳлар ўртасида бўлаётган жанжалларнинг узундан-узун фуқаролар урушига, қолаверса, минтақавий қарама-қаршилиқларга айланиб кетишига йўл қўймасликдир. — деди давлат бошчилиги. — деди давлат бошчилиги. — деди давлат бошчилиги.

Ўзбекистоннинг минтақادا кескинлигини юмшатишга қаратилган дадил сиёсий қадимга юксак баҳо берган жаноб Раймонд Соммерейнс, юзани қарганда, Тожикистонда бўлаётган воқеалар Афғонис-

тон, Тоғли Қорабоғ ва Югославия ҳамда дунёдаги бошқа минтақавий жанжаллардан табиатан фарқ қилади, бироқ уларнинг янги кескинлиги ўчоғига айланган хавфи борлигини халқаро ҳамжамият қаттиқ ташвишдадир, деб айтди. БМТ Бош котибининг махсус вакили халқаро-ҳамжамият Тожикистонда бўлаётган воқеаларни изчил ўрганишга киришинини ва бу масъулиятни ишда Туркистондаги барча давлатларнинг фаол иштироки этиши таъминлашинини маълум қилди.

Самимий қабул маросими ва қизгин суҳбат чоғида Ўзбекистон Республикаси Президентини хузуридаги Вазирлар маҳкамаси раисининг биринчи муовини И. Жўрабеков, Ўзбекистон Ташқи ишлар вазирини У. Абдуразақов ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Барнобек ЭШПҲУЛАТОВ, ЎзА мухбири.

ИШОНЧ ЁРЛИҚЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президентини И. А. Каримов 16 сентябрь кунини Индонезия Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва мухтор элчисини қабул қилди. Элчи Ислам Каримовга Индонезия Президентини Сухрто ва индонез халқининг самимий саломини ҳамда Ўзбекистон мустақиллигининг бир

садга хизмат қилади. Сизнинг Ўзбекистонга элчи этиб тайинланганингиз, давлатларимиз ўртасидаги муносабатларни янги поғонага кўтарди деган умиддаман.

Индонезия Президентини Индонезия ҳуқуқати раҳбарларига, шундан Президент Сухртога, индонез халқиға мамлакат равақни йўлида муваффақиятлар тилади.

И. А. Каримов билан элчи ўртасида дўстона суҳбат бўлиб ўтди.

[ЎзА].

АВВАЛ ИҚТИСОД...

МУСТАҚИЛЛИК шароитида қийинчилик ва тўсиқларнинг енгишда иқтисодчи олимларнинг ўрни ўзгачадир. Яқинда Тошкент молия институтини профессор-ўқитувчилари «Мустақиллик шароитида молия-кредит муаммолари» масаласига бағишланган илмий конференцияни ўтказдилар. Конференцияни институт ректори, Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, профессор Ш. Шарифўжаев иштирок этди.

Шундан кейин конференция қатнашчилари илмий маърузаларни тингладилар. Иқтисод фанлари доктори, профессор Ш. Шарифўжаев «Мустақиллик шароитида иқтисоднинг янгилини», иқтисод фанлари доктори, профессор У. Умаров «Инвестиция ва иқтисодий тараққиётни молиялаштириш муаммолари», иқтисод фанлари доктори, профессор Е. Абдуллаев «Молия-кредит системаси учун мутахассисларни тайёрлашнинг асосий концепцияси», профессор И. Яхёев «Солиқ солишини тақомиллаштириш соҳасидаги вазирилари» доцент С. Нурриддин «Мустақил бюджет шартларида кредит молиясини соғломлаштириш муаммолари» ва бошқалар мустақиллик шароитида молия-кредитнинг муаммолари ҳақида маърузалар қилдилар.

Конференция иштирокчиларида катта қизиқиш уйғотди. Мустақиллик шароитида молия-кредит муаммолари да молия-кредит муаммолари да ун бартараф қилиш йўллари ҳақида гапирди, инқироздан чиқишда молия-кредитнинг ўрни ва унинг вазирилари тўғрисида фикр юритилди.

Муҳокам УСМОНОВ.

ИНДОНЕЗИЯ РЕСПУБЛИКАСИНING ЎЗБЕКISTON РЕСПУБЛИКАСИДАГИ ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИ ЯНВАР МАРАХ ЖАНИ

1929 йил 1 январда Индонезиянинг Фарбий Явансидеги Вандунг шаҳрида туғилган.

1945—1949 йилларда — Мустақиллик учун бўлган урушда Силван дивизионда хизмат қилган. Фарбий ва марказий Явада жангларда қатнашган ва Силван дивизионини юришига қўшилган.

1950—1954 йиллар — «Миллат» ҳарбий хизмат академиясининг ихтимоий ва сиёсий фанлар факультетига ўқишга кирган.

1954—1956 йиллар — Ташқи ишлар департаментини иш бошлаган.

1956—1960 йиллар — тайинланган (Япония). Токиода вице-консул этиб

Пиперти котиби каби мудофаа аҳамиятига эга турли муассасаларда (Мудофаа ва хавфсизлик олий қўмондонлиги) ишлаган, сўнг бош вазирнинг фарбий Ириан ишлари бўйича ўринбосари бўлган.

1964—1968 йиллар — Индонезиянинг Белграддаги (Югославия) элчixonасининг биринчи котиби.

1968—1971 йиллар — Жанубий Шарқий Осиё мамлакатлари Ассоциацияси (АСЕАН) миллий котибиятида хизматда бўлган.

1971—1972 йиллар — АСЕАН миллий котибияти ахборот бўлими директори

1972—1975 йиллар — Пномпендаги (Кампучия)

элчixonа маслаҳатчиси 1975—1977 йиллар — Москвада элчixonада хизматда бўлган.

1977—1981 йиллар — АСЕАН миллий котибияти иқтисодий ва маданий алоқалар бўлими директори, бош котиб ўринбосари

1981—1985 йиллар — Индонезиянинг Варшавадаги (Польша) фавқулодда ва мухтор элчиси

1985—1989 йиллар — дипломатия хизмати етакчи ходимлари курси директори.

1989 йилдан ҳозирга қадар Индонезиянинг Москва ва Улан-Батордаги фавқулодда ва мухтор элчиси

1992 йил августдан бошлаб Индонезия Республикасининг ўриндошлик бўйича Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчисидир.

Оилали, беш фарзанди бор.

ҲАМДУСТЛИКДА

○ ПАТА-ТАСнинг хабар беришича, кеча Қирғизистон, Россия, Қозғистон, Украина ва Беларусь президентларининг ўзаро келишувига мувофиқ Бишкекда 24-25 сентябрда ўтказилиши мўжжалланган Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги давлат ва ҳукумат бошлиқларининг кенгаши 9 октябрда қўрилган.

○ Абхазияда ўт очишини тўхтатиш тўғрисидаги Россия, Грузия ва Абхазия ўртасидаги ўч томонлама ахдлашув бўзилмоқда. Бу ерда давом этаётган куролли тўқнашувлар оқибатида кейинги икки ҳафта ичида 20 нафардан кўпроқ Грузия гардиячиси ҳалок бўлди, 50 киши жароҳатланди. Россия Президенти Борис Ельцин Грузия Давлат кенгашининг раиси Эдуард Шеварднадзе билан телефон орқали мулоқотда Москва битимларига амал қилинаётганлиги муносабати билан ташвиш билдирди.

○ Чернобыль атом электр станцияси бош муҳандиси Виктор Васильченко бу АЭС 1-ва 3-энергоблоклари яна ишга туширилишини маълум қилди. Ана шу блоклар Ленинград АЭСида авария рўй берганидан сўнг тўхтатиб қўйилган эди.

ХОРИЖДА

○ Франция пойтахтида бўлиб ўтган 17 давлат вакилларининг «Париж клуби» деб аталадиган учрашувида собиқ СССР қарзлари тўлашини ўн йилга кечиктириш юзасида кутлаётган қарор қабул қилинмади. Бу масала 19 сентябрда Вашингтонда бўлиб ўтдиغان Фарнинг энг тараққи элган етти давлати молия вазирларининг конференциясида кўриб чиқилган бўлди. Бунда гап собиқ СССРнинг жами 33 миллиард долларга яқин ташқи қарз ҳақида кетаяпти.

○ Бугун Қозғистон Президентини Нурсултон Назарбаевнинг Германияда расмий сафари бошланди. Унинг давомида ГФР билан Қозғистон ўртасида ўзаро ҳамкорлик тўғрисида шартнома имзоланиши мўжжалланган.

○ Латвия парламенти Россия қўшинлари бу мамлакат худудидан 1993 йил охиригача олиб чиқиб кетилиши шартлиги тўғрисида қарор қабул қилди.

○ 15 сентябрда Россия Президенти Борис Ельцин Россия Федерациясининг Тайвань билан муносабатлари тўғрисидаги Фармонини имзолади. Унга кўра Россия ўз сиёсатида ягона Хитой мазҳабиди, Тайвань унинг ажралмас қисми эканлигига амал қилади. Шунга мувофиқ Россия Тайвань билан расмий давлатлараро муносабатлар ўрнатмайд.

○ Франция Президентини Франсуа Миттеран ўтган жума кунини операциядан сўнг соғайётган бўлишига қарамадан врачлар унинг тўқималарида хавфли ишш аниқладилар. Бу Президентининг жиддий хаста эканлигини билдирди.

○ Эстония ўз Ҳарбий-денгиз флотини тиклаш ниятида. Бундан бери аср илгари Британиядаги кемасозлик корхоналаридан ярим ерд қурилган «Лембит» сув ости кемасининг яна сафга қайтарилиши бу йўлда биринчи қадам бўлиши керак. Сўнгги йилларда бу сув ости кемаси Таллинда абдий тури шойига қўйилган, унда Болтик флотини музейининг бўлими жойлашган эди.

○ Югославияда собиқ жаҳон чемпионлари Роберт Фишер билан Борис Спасский ўртасидаги учрашувада америкалик гроссмейстер устунлиги яққол сезилма бошланди. Ҳўққатини ўйинида у Борис Спасскийни янгирама биринчи кўришдаёқ таслим қилди. Энди ҳисоб унинг фойдасига 4:2 бўлди. Бу учрашувада голиб чиқиб ўш шашматчилардан бири ўн ўйинини ютиши керак. Дурнгалар ҳисобга олинмайди.

Кўҳна манбалар қалити

— Олдин лотвин, кейин киргилди афғонистонга ўтиб неча асрлардан бери афғондан бўлган афғонга ўтиб келётган тарихий, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахоналарга битирган бу муаллима араб тилини унинг, илмий ва адабий манбалардан мажбуран маҳрум қилиниб келётган эдик, — дейди Шайхонтоҳур районидеги 132-ўрта мактаб директори Шукур ака Сатторов. — Мана, юртимизда мустақиллик шомоллари эсиб кўп нараса ўзининг тарихий измига тўшмоқда. Жумладан, бизнинг мактаб ўқувчилари ҳам араб алфавитига асосланган эски ўзбек алифбосини ўрганишини бошлаб юбордилар. Иқтисодий бошланғич синф ўқитувчимиз Маъсуда Мамажонова бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда. Ўрта мактабни ва пойтахтдаги Илмий номли педагогика институтини фақат афғон бахона

ТОШКЕНТ ШАҲАР МАҲАЛЛАЛАР ИШИНИ МУВОФИҚЛАШТИРИШ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» НАШРИ № 14 (74).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

ПРЕЗИДЕНТИ И. А. КАРИМОВГА

Муҳтарам ИСЛОМ АБДУҒАНИЕВИЧ!

Тошкент шаҳрининг бир гуруҳ маҳалла фаоллари Сизнинг республика «Маҳалла» хайрия жамғармасининг ташкил этиш тўғрисидаги Фармониюнгизни катта мамнуният билан кутиб олдилар.

Ушбу Фармон Сизнинг Мустақил Ўзбекистон Республикасининг гуллаб-яшнаши, дунё меҳвариди муносиб ўрин эгаллаётганда олиб бораётган катта саъй-ҳаракатининг биринчи, айниқса юртимизнинг пойдевори, миллий қадриятларимиз, удуи ва анъаналаримизнинг катта тарғиботчиси, меҳр-шафқат булоғи маҳаллаларимиз, уларнинг салоҳият-ли халқига кўрсатган юксак ишончингиз, ҳурматингизнинг, чинакам халқчиллигингизнинг яна бир яққол намунаси деб билдик.

Биз маҳалла фаоллари жамиятимиз, халқимиз олдига юксак масъулиятни ҳис қилган ҳолда ушбу жамғармингиз мустақкам шаклланишига, унинг республикамиз маҳаллаларининг иқтисодий, ижтимоий, маданий тараққиётига, юртимизда тинчлик, осойишталикни сақлаш, халқлар ўртасида ҳақиқий дўстлик, биродарликни мустақкам таъминлашда хизмат қилди деб биламиз ва бу борада ўз куч-ғайратимизни аямасликка ишонтираимиз.

Сизга ҳурмат ва эҳтиром билан: Тошкент шаҳар Кенгаши маҳалла ва уй қўмиталари билан ишлаш доимий комиссияси раиси ШУКУР ТЕМУРОВ. Тошкент Давлат маданият инсти-

тути кафедрасининг мудури, шаҳар Кенгаши депутати, профессор МАЛИК МУРОДОВ.

Юнусобод район маҳаллалар кенгаши раиси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби КАБИР КОМИЛОВ.

Мирзо Улуғбек район маҳаллалар кенгаши раиси, уруш ва меҳнат фахрийси Сайфулла ОҚМИРЗАЕВ.

С. Раҳимов район маҳаллалар кенгаши раиси, меҳнат фахрийси Низом АЛИМОВ.

Ҳамза район маҳаллалар кенгаши раиси Незматжон ҲАСАНОВ.

Шайхонтоҳур район маҳаллалар кенгаши раиси Едгор ОБИДОВ.

Чилонзор район маҳаллалар кенгаши раиси, меҳнат фахрийси Фозил СОЛИЕВ.

Сирғали район маҳаллалар кенгаши раиси Рашид РАҲИМЖОНОВ.

Яккасарой район маҳаллалар кенгаши раиси Шавкат МИРАЛИМОВ.

«Беговот» маҳалла қўмитасининг раиси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими ВАЛИ НАБИЕВ.

«Оқтепа» маҳалла қўмитаси раиси муовини, шаҳар Кенгаши депутати Незматжон АБДУЛЛАЕВ.

Тошкент шаҳри, 1992 йил 14 сентябрь

* Президент Фармони билан

«МАҲАЛЛА» ХАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИ — АЙНИ МУДДАО

Ўзбекистон Республикаси ўз мустаққиллигини қўлга киритган маҳаллаларга эътибор янада ортаганлиги, бу маскаларда ҳаммажхатлик, меҳр-оқибат тобора қарор топаётганлиги таъкидланмоқда. Бир неча кун аввал Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан қабул қилинган «Республика «Маҳалла» хайрия жамғармасини ташкил этиш тўғрисидаги» Фармони эса кўнчилиги томонидан яқинлиги билан қарши олинди. Биз бир неча кишини суҳбатга тортиб, мазкур Фармон юзасидан ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашганини илтимос қилдик.

Этаминазар ҚОДИРОВ, Юнусобод районидagi «Ўзбекистон Республикаси мустаққиллиги» маҳалла комитетининг раиси:

— Очиги, мана шундай ҳужжат қабул қилинишини анчадан бери орзу қилаётган эдик. Сабаби, маҳаллалар қаддини тиклаётгани билан ҳам моддий ва маънавий ёрдамга муҳтож. Фармонда айниқса, кам таъминланган оилалар, ногиронлар, етимлар ва ёлғиз қолган қариияларга нисбатан ғамхўр, меҳр-муруватли бўлишимиз зарурлиги тўғри таъкидланган. Бу масала фаолларимизнинг доимий эътиборида. Биргина Утган йилнинг ўзида маҳалла ёрдами билан тўрт фарзанди билан бева қолган Зулхумор Ерматовлага 4 хонали уй ажратилди. Шунингдек, ночор оилаларга 4 талас, чанг тозаллагич бердик. 19 оилда эса моддий ёрдам кўрсатилди. Бундай хайри ишларни бу йил ҳам давом эттирашимиз.

Қобил МИРЖАЛОЛОВ, Акмал Икромов районидagi Усмон Юсупов маҳалла комитетининг котиби:

— Янги ташкил этилган жамғарма энг аввало ҳозирги тағ вазиятда маҳаллаларда юзага келган иқтисодий қийинчиликларни бартараф этишда, масканларни ижтимоий ва маданий ривожлантиришда катта аҳамиятга эга

бўлади, деб ҳисоблайман. Маҳалламиз ўз гузарига эга, отахонлар чойхонада таъинлар охирида қўнғил қилиб, гурунқадиллар. Эндиликда новвойхона ва сартарошхона кўриб олсанг сиз бўларди. Оилавий етишмовчиликларни енгиш мақсадида кўнғил хонадонларда чорва моллари қўнғиланти. Уларни арзон емахан билан таъминлаш вазифаси ҳам турибди. Шу каби ишлар учун аввало маблағ кераклиги сир эмас. Хайрия жамғармаси эса ҳар бир маҳаллага ёрдамга келишига шак-шубҳа йў.

Убайдулла БОЗОРОВ, Тошкент районидagi «Иттифоқ» маҳалласида илпачи фуқаро, фалсафа фанлари номзоди, доцент:

— Район ҳокимлиги бир неча ўнлаб ёрдамга муҳтож оилаларга ёрдам тариқасида фарзандларининг никоҳ баъмичи хайрия асосида ўтказиб берди. Бу — ҳозирги мураккаб шароитда эгулик, яхшиликдан далолатдир. Фармонда баён этилган барча фикрларни диққат билан ўқиб чиқдим. Менга олим сифатида жамғарманинг асосий вазифаларидан бири Ўзбекистон аҳолисининг тарихан таркиб топган удуи ва анъаналарини авайлаб-асраш ва бойитишга ҳар томонлама кўмаклашиш эканлиги маъқул тушди. Ҳаётбахш сўзлар, шундай эмасми? Қачонки, отабоболаримиздан урф бўлиб келаётган анъаналарга содиқ қўлиб, миллий қадриятларимизни улуғласангина кўнғилан мақсадга осон эришишимиз мазкур ҳужжатда ўз ифодасини топган.

Яна кўнғил маҳалладошларимиз фойдали фикр, истанларини баён этдилар. Мулоҳазалар рағ-баранг бўлгани билан мақсад битта: иккони борича маҳаллаларни ҳар томонлама ривожлантириш. Пойтахтимиздаги корхона ва ташкилотлар, тижорат фирмалари, ширкатлар «Маҳалла» хайрия жамғармасини бойитишга ўз ҳиссаларини қўшади-лар, деб умид қиламиз.

Шавкат САЎДНЕВ.

* Ҳуқуқшунос бурчани

МАРҲАМАТ, СЎРАЙВЕРИНГ

Шуқрат АҲМЕДОВ: 4-қаватдаги қўнғил ваънасида суа тошириб юбориб, унингга катта зарар етказди. Таъмирлаб бер, деса кўнғиланти.

Қодиржон ОЛЛАБЕРГАНОВ: Биринчи ажрашган хотинини алимент тўлайман.

Яқинда иккинчи хотиним билан ҳам ажрашгандик. Ҳозир ҳар иккаласига нафақа тўлаётганман. Биринчисида икки фарзандим, иккинчисида бир қизим бор. Алимент миқдорини камайтирса бўладими!

ЖАВОБ: Олдинги ажрашган хотинингизнинг турар жойидаги район халқ судига эва илтимос қилиб, ундан олдинги алимент ундирган суд қарорларини, иш жойингиздан маошингиз тўғрисида ҳужжатларни топширишингиз мумкин. Агар алимент нотўғри олинган бўлса суд алимент миқдорини камайтириб бериши мумкин.

Забихилло МУҲАММАДЖОНОВ.

РАҲМОНҚҮЛ ота меҳмонлар билан ҳол-аҳвол сурашиб энди бир шибдан чой узатган эдик. Остонада қизалоқ пайдо бўлди. Қўнғилдан лиқночада қарсиллаб пишган хусайни зуи.

— Аям бериб юбордилар, — деди қизалоқ тавозе билан салом берар экан.

— Раҳмат болам, умрингдан баранга топ. — Раҳмонқул ота унинг қўнғилдан лиқночанчи олиб, дастурхонга қўйди ва қиз чиқиб кетгач меҳмонларга юзланди: — Қўнғилни Ҳуравойнинг наби-раси. Тўрт ака-ука бир ҳовлида яшади, Таин-жонинг соғ бўлгурлар одамга жуда меҳрибон-да. Ён-атрофдагиларни, айниқса мени «отахон, отахон» дея эъзозлашади. Ҳил-қўнғил, неваралар ҳам улардан ўртак олиша-пти. Шундай хонадон билан қўнғил бўлиб яшаётганимдан жуда мамнунман. Қани дастурхонга марҳамат, Ҳуравойнинг узуимдан баҳам кўришлар.

Бугунги кунда 85 ёшли қаршилаётган Раҳмонқул отанин оғзидан бол томиб гапиришларида жон бор. Ака-укалар тўйми, маъракам ёки бошқа бирор маросим қилишса дарҳол у кишидан маслаҳат сурашади. Давранинг тўрига таклиф этидилар. Раҳимберди ака, Саъдулла ака ва бошқа қўнғиллар билан ҳам муносабатлари яхши. 2-гуруҳ ногирони Саъдулла ака кўнғил оқшомлари шу хонадонга таширф буюриб суҳбатлашади, кўнғилни элади. Киши қаерда ўзига маслақдош, юпанч топеа ўша жойга интилади, деганлари шу бўлса ажаб эмас.

Баъзилар кўча-кўйда бирор танишни ёки яқин кишини учратиб қолса «Нега уйга бормагансан», деб тинахонлик қилишга тушишади. — деди Эркин ака. — Менча бундай қилиш нотўғри. Чунки, хонадонингиз одам келмайтими бунинг сабабини аввало ўзингиздан олингангиз, ўзгаларга керак эканлигингиз ҳис қил. Мен доимо фарзандларим, невараларимга меҳмон катгани, кичими ширин сўзингизни аяманг, бағрингизни

кенг қилинг, шуида йўнғил келувчилар кўпаяверади, деб таъинлайман.

Акмал Икромов районидagi Далил 3-тор кўчасида жойлаган бу хонадон доимо гавжум бўлишининг асосий сабаби ана шундан. Қўша-

нишда саранжом-сарништа-лар билан йўнғил ажралди турган кўча ҳовлилар кўчага ташланди. Қатор уч-тўрт иморатнинг олдига сури қилинган, турли хил узуимлар илтиб ётибди. Йил тўсиқ-лар билан ўралган кичик-

этиб, онамининг қўлида қолдик. Тоқларин парварни-лаш биғага ота мерос. Кўча ва ҳовлига яхши узуи на-ларидан энб, сури кўтарган эдик, бунга ҳаваси келган қўнғиллар ҳам шундай қи-лишди. Кўриб турибсиз, қир-

дошлар, қўша-андаларга «оғзингиз тегсин», деб бир челан-бир челак узуи бериб юборамиз.

Ака-ука Исмаиловлар ана шундай ҳаёт кечирши-лапти. Ҳура ана 9 фарзанди билан Икитга келин туширди. Темир йўлда 30 йилдан ортин ишлади, ҳозир 2-гуруҳ ногирони. Ота ўринга оталик қилиб, укаларининг уйи-жойи бўлишларига бошчилик қилгани учун уни келинлар ва неваралар «дада» деб эъзозлашади. Ҳасанбой ака ошпаз, Эркин ака ҳайдовчи, Тоир ака эса савдо ходими. Хонадонда жами 33 жон маҳалла-қўнғилнинг ҳаваси келадиган даражада яшаляпти. Ҳуш, бунинг боиси нимада?

— Аҳилликка эришиш кўп жиҳатдан хонадоннинг катталарига боғлиқ, деб ўйлайман, — деди Тоир ака, — Бола-чақали, неваралар бўлмас ҳам Ҳура акамнинг айтганидан чиқмаймиз, у кишидан маслаҳат оламиз. Уларнинг бири уста, бири слесарь, бошқаси яна бирор ҳунар эгаси. Барчаси бир-бирини қўллади, «сан-манга» бормайди. Ҳар бир оиланинг илайдиган жойи алоҳида, емаханга, ҳаммом қўриб олганмиз. Қўнғилнинг алоҳида қайнади. Лекин ҳаммаша бирга ўтириб овқатланамиз, бирлигимиз йўқолмайди. Қариндош-уруғлар «гап» ўйнаганмиз, ҳар ойда бир марта дийдорлашамиз. Бу ҳам товулининг қалити бўлса керак.

Ака-ука Исмаиловлар узлари истиқомат қилаётган Абдулхай Тожиев маҳалласида ўтказилган тўй ва бошқа маросимларда енг ширари хизмат қилмоқдалар.

СУРАТДА: Ҳура, Эркин, Ҳасанбой ва Тоир Исмаиловлар оила аъзолари даврасида.

Даврон Аҳмад сурати.

○ Таилов ҳомийси — Урта Осие кабеллар ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Чинор» ижара корховаси.

* «Энг намунали оила» танловига

АҲИЛ АКА-УКАЛАР

кўча ўғил-қизли, неварали бўлган Ҳура ака, Эркин ака, Ҳасанбой ака ва Тоир акалар бир ҳовлида тотув умр кечиршиляпти.

Хонадонинг топиш учалик қийин бўлмади. Ҳамкор кўчаси бўлган бораверангиз шундоқгина муқолинида, Далил 3-тор кўчанинг бошла-

кичик майдончалар чопилган. Бирорта беғона ўтин қўрмайсиз. Ҳаммаёқ озола, кека-Сидик деган ташишмишдан ларнинг таъбири билан айтганда, фаритаси бор хонадон.

— Раҳматлик даламиз Убайдулла ака уста боғбон эдилар, — эслади Ҳасанбой ака. — У киши эрта вафот

* Суратли ахборот

ХАМИР УЧИДАН ПАТИР

МИРОВОД районидagi «Қўнғил» маҳалласида Афғонистон жангларида ҳалок бўлган, ҳозирда номлари абадий-лаштирилган ҳамда ногирон бўлиб қайтган йигитларнинг оила аъзолари билан учрашув бўлиб ўтди.

Ўзбек халқи меҳр-оқибатли, бир-бирини шафқатли, дўст бошига ташини тушганда ҳаммаша ҳозир бўладиган очиқ-кўнғил халқ. Шу босдан — катта, иноқ оилга шу кун ми Миробод район мулофаа ишлари бошлиғи Мақсуд Нўлдоев, Қўнғил ота жомеъ масжиди имоми Солжон-ҳонки Мелиқўловлар таширф буюриб, Афғонистонда хизмат қилган фарзандлар оилаларининг турмуш шароитлари билан яқиндан танишдилар. Ёрдам бериб бориш чора ва тадбирларини белгилаб олдилар.

Шу кун учрашувга таширф буюрган, Ўзбекистон ҳудудининг қўнғилна ҳарбий қисмларида хизмат қилиб, ҳозирда истеъфога чиққан, шу кунда «Парус — Сибирь» интернейшн» савдо қўша корхонасининг тижорат ишлари бўйича директори Д. Меркин ҳам иштирок этди. У Афғонистон тупроғида хизмат қилган ўзбек ва қардош миллат фарзандларининг оилаларига, жами ўн нафар оилга моддий ёрдам тариқасида 10 минг сўм пул топширди.

— Бу тадбир хайри ишларимизнинг бошланishi, — деди Д. Меркин. — Шахсан ўзим ҳам Афғонистон тупроғида ноҳақ қон тўкилишларининг гувоҳи бўлганман. Афғонистон, у вақтининг сиепати шундай эди. Қўз олдимда кўнғил каби ёш, жасур ва мард йигитлар ака шу сиебат қўр-бонлари бўлишди. Мен уларни унут олмайман. Бу хайрияларимиз хамир учидан патирдек гап, биз халқ кўп ишлар қилишимиз керак, айниқса уларнинг оилалари олдига катта қарздоримиз.

Алишер ҲАЙДАРОВ.

Муаллиф сурати.

* Бу—қизиқ

ОНА ЭМАС, ОТА

САУДИЯ Арабистонда оилалар ичда келишмовчиликлар туғилса, ур-тўполон, йиғини қилиб ўтиришмайди. Аксинча, тезде муросан мадоратга келиб қўйишади.

Ҳозир нима қилиб юрганини, дейсизми? Нимами қиларди, ўзига бирор дурустроқ — бошпанга ярайдиган ишхоналарда хизматчилик қилиб юрармиш. Бугун қоровул, эртага яна бирор иш...

ЯНГИ чойхонанинг очилиши тантанасига тақлиф қилинганларнинг барчаси дастурхон атрофида тўлганган «биринчи Чилонзор» маҳалла комитетининг раиси Турсунали Раҳимов сўз олди:

— Аввало халқимиз неча йиллардан бери орзу қилиб келган республикамиз Мустақиллигининг бир йиллиги билан ҳаммагимиз муборакбод этишга руҳсат бергайсизлар, — деди у чархасида табассум билан. — Турли миллат вакилларининг бир оила фарзандларидек дастурхон атрофи-

ФАОЛЛАР БОШ-ҚОШ

де ўтирганларини кўриб, қувончимни ичима-га сизгара олмайман. Ахир, қачонларидир шундай бўлишини истардик-ку! Ўзбекистонда ашваган халқларни жиқлаштириб, уларнинг турмушини яхшилашга ҳаракат қилватган Президентимиз Исом Каримовга минг бор тасаннолар айтгинг келеди. Шу босдан ҳам ким бўлишимиздан қатъий назар ҳар биримиз мустаққиллигимизни янада мустаққамлашга ўз ҳисса-симини қўшамоғимиз даркор. Кўп қаватли уйларнинг маҳалласига айлантирилганлиги ҳам бекизм эмас. Чунки илгари ҳалти йўнғилда, бир қаватда истиқомат қилгани кўнғилмакани ҳам таъминмасдик, турли тадбирларда ва тўнғиларде катнашмасдик. Кўнғилни очилиб, ўзалигимизни энди аниқлашмиз, десама хато қилмайман. Бундан буён ёшу қари мана шу чойхонада тез-тез йиғилишиб, дилдан суҳбат қуришларига аминман. Зеро, чойхона маданий-тарғибот марказидир. Келгусида бу ерда турли мазолақ суҳбатлар, адабиёт ва санъат намояндалари билан учрашувлар ўтказишни режалаштирганмиз. Район ҳокимлиги ва ҳокимларимизнинг беғараз ёрдами, Ҳамид Мадранимов ва Туроб Саидов сингари маҳалламиз фаолларини жонкуярлиги ва фидойилиги тўғрисида ана шундай ажойиб кошониши қуришга муваффақ бўлдик. Ҳали амалга оширадиган ишларимиз кўп. Аммалики, маҳалламизнинг ҳар бир фуқароси бўлгуси хайрли ишларде бевосита иштирок этади.

— Маҳалламизда 8 минг киши яшайди, — дейди раис муовини Мақсуд Мақсумов. — Шунинг беш фонзиминга ўзбек-лар ташкил қилди. Шунга қарамай, бир-биримизни қўллаб-шувалашга, яхши ва ёмон куналаримизда бирга бўлишга ҳаракат қилаётимиз. Комитетимиз аъзоси, уруш ва меҳнат фахрийси Ҳамид ака Марыймоновнинг хизматларини алоҳида таъкидлаб ўтишни истардим. У киши тўйларимиз ва маъракаларимизнинг илхам, фазли ва маъмули ўтишига бош-қош бўлмоқдалар. Оилавий келишмовчиликлар, жанжалли масалалар ҳам Ҳамид аканинг иштирокида ҳал қилинмайдди. Район ҳокимлиги маҳалламизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришга 300 минг сўм ажратган эди. Шунинг 106 минг сўмига барча қўнғилларга эга бўлган чойхона қурдик. Шунинг ҳам таъкидлаб ўтиш керакини, яқинда районимиз раҳбарияти бизга бепул 15 та чойнак, 40 та пивла, 90 та лиқноча, 10 та лаган, 8 та дастурхон ва 2 та кўрпача тўхта этди. Ҳокимларимиз ҳам ўз ҳимматларини ашмаляпти. Масалан, «Среднеазиатгастро» ташкилоти 40 минг сўм миқдорда моддий ёрдам бергани ҳолда чойхонамизни шолча, титан ва идиш-товоқлар билан таъминлади. Яқин келажада чойхона ёнига новвойхона ва тўйхона қўроқчимиз. Хуллас, маҳалламизни нафақат райондаги, балки шаҳардаги энг намунали маҳаллалардан бирига айлантириш учун бутун куч-ғайратимизни сарфла-яламиз.

Илмс ЗАРИПОВ.

* Уртак оила арзиди

БОҒБОНЛИКНИ ОТАСИДАН ЎРГАНГАН

ТАҚДИР тақозоси, замона забли билан кўнғиллик ўз ҳовли жойларидан янги кўп қаватли уйларга кўчиб ўтидилар. Ўйран-да, ким ўзимдан кейинги авлодга бир донга бўлса ҳам дархат қолдиргисиз, келмайдди, билан муроса қилиб ишлар ҳар қилмада ҳам ҳар хил кевадди. Бу борада кўнғил кўрган кекаларнинг, оксоқолларнинг лангит-лангитлари, маслаҳатларин алоҳида ахамиятга эга.

— Мен ҳам аввал хусусий уйда яшардим. Ҳар ҳолда у вақтларда ёш эдик. Отамизнинг даврида юрган эканамиз. Мана бу ерга кўчиб келиб, қарасанг: ҳаммаёқ шип-шишам, на битта тижардан дархат бор, на болалар ўйнаб ҳордиқ чиқарадиган, на кекалар дам оладиган сов-салқин жой бор. Шунда қариияларга маслаҳат солидим, сизлар бош бўлсанглар-у, шу ерни ободонлаштирсанг, деб. Фикрим уларга маъқул келди. Ҳартугул, шуларнинг бошчилигида кўнғилмазорлаштирдик. Мен ўзим боғбон эмасман, ҳунерманда одамман. Бунақа экин-тикинларни отамиз қилганда кўриб юриб, ўрганганамиз. Мана, бошга тушиб, бинийдек боғбон ҳам бўлиб қолдик. Бу гапни отам ҳам айтгандилар: «Яхшидан боғ қолади», деб. Мен шунга ишонаманки, кўчат эккан, боғ яратган кишидан фақат яхшилик кутуш керак.

Биз Собир ака билан хайр-лашар эканамиз, кўнғилмазорда шу фикрлар келди: «Биргина тўқизи қаватли уйда шунча фидойин инсонлар бор экан. Улар ҳали маҳалла тўзмай туриб, шунчалар ахил-ноқиллар, бир-бирларига меҳр-оқибатлилар. Ҳа, улардан ўртак оила арзиди».

Латиф ЗАМОН.

— Яқинда ўтказилган Му-стаққиллик байрамининг ҳам бўлиб турасизлар! Янги, аҳиллик — дўстлик, кўнғилчилик борасида! — сўрадик Собир акадан.

— Аҳиллик яхши-да. «Дома» да яна қандай тадбирлар ўтказиб турасизлар? Янги, аҳиллик — дўстлик, кўнғилчилик борасида! — сўрадик Собир акадан.

— Собир ака, бу яратилган боғда кўнғил сизнинг ҳиссангиз борлигини айтдиши. Боғ-бонлик ота касби!

НОН ЎРНИГА ЎҚ

(Бошиқ 1-бетда).

хузурига келиб, Сангак исёнчилар армиясига қўйилган қўшниқни айтиди. Филмда татлим олган бу менежерга ҳаётда шундан бошқа йўл қолмади. Унинг онаси ва хотини — рус, ammo отаси қўлоблик, икки акиси бошқа томонда жанг қилмоқда. Шу сабабли қисмда Муродовга ишонилмайди, шаҳарни эгаллаб олган ваҳобийлар унга ва оиласига таҳдид солмоқдалар.

Иккала томон ҳам ҳеч нарсдан тап тормай га- лабага қадар жанг қилишга бел боғлаганига ишонч ҳо- сил қилди. Биз жўнаб ке- тишимиздан олдин «ов- чик»лар 1380 киши миллий ўзини ўзи мудофаа қилиш полкига қаҳирчиларнинг эълон қилдилар. Маҳаллий ҳарбий комиссариатлар уларнинг қўлига минтадан кўпроқ автоматни топши- рди. Одамлар ҳарбий билет- ларига, меъерий мотоўқчи полк штатига мувофиқ танлаб олинмоқда: миллий полкка механик-ҳайдовчилар, тулпарнинг нишонга олувчилари, расчёт коман- дирлари, алоқачилар қа- чирляпти... «миллий ўзини ўзи мудофаа қилиш» полки шаҳардан ташқарида жой- лаштирилганини пеш қил- шаётган бўлса ҳам ҳеч ким- да ҳам халқ пайдо бўлаётга- ни йўқ; одамларни уруш ҳаракатларига тайёрлаш- ти... Бунинг устига қўрғон- тепадаги Россия армияси полки техникасини келгу- сида қўлга киритишни мўлжаллашмоқда, эслатиб ўтмай, ҳозир бу техникани атиги 40 нафар офицер ку- риқлаб туртиди.

Бир-бирига қарши кура- шаётган томонлар қандай ҳаракат қилишди? Ҳарбий- ларнинг фикрича, «юрчи-» лар ваҳобийларнинг ҳара- катларига жавобан худди шу дивизиянинг Қўлоба жойлашган пидедалар жан- говар машиналари билан таъминланган бошқа мото- ўқчи полкини «хусусийла- штирилди», бу полкда ўти- зта нафар офицер қолган. Шунинг ҳам айтиш кераки, ҳозирги пайтда бу шаҳарда афгон урушини бошидан кечирган кишилар Тожики- стоннинг бошқа жойларига нисбатан кўпроқ.

«Юрчи»лар ва «овчик»- лар замонавий куроллар билан зирх панасида бир- бирларига қарши жанг бош- ласалар, бу хузрезик оқи- батлари қандай бўлишини айтиш қийин...

РУСЛАРНИНГ ҚОНИДАН БОШҚА ИЛОЖИ НЎҚ

— Даҳшатга тушиб қол- дик, эртага ҳолимиз нима кечилиши билмаймиз, дейди бошқа қочқ аёллар билан биргаликда Россия полкига зўр-базўр етиб ол- ган Вера Князева, — одам- ларни чинакамга ов қи- лишпти. Қўйишув совко- зидани бизнинг бўлими- мизда урушга асосан руслар ва немислар яшаган. Хо- зир йиғирмача рус оиласи, фақат битта немис оиласи қолди. Оқлик бошланди. Нон ҳам йўқ. Баъзан кўлоблик- лар ўриб ўтишди — улар озиқ-овқат билан ёрдам бе- ришди. Яқинда «овчик»- лар бостириб киришди, пу- лемётлардан ўқ узишди, ўн беш яшар Зина Ерастовани отиб ўлдирди. Мама ўша қизнинг онаси Татьяна ўтирибди. Умуман кўп одамларимиз ноубуд бўлди ва бедарк кетди. Мен таниган- лар орасида Юрий ва Влади- мир Костелевлар, Николай Каргов ҳалок бўлишди... Мен эса... Бу ерда ҳамма- миз гаровга қолган одам- лармиз. Қаёққа кетиш мум- кин? Филлаб орттирган бой-

лигимизни талаб кетишди. Бунинг устига Россияда бизни қутқишмаётган бўлса керак...

Бундай гапларни биз кўп эшитдик. Қон тўкилаётган- нидан, уруш кетаётганидан, рус қабристонлари тақрир- ланганидан, православ чер- ковларга ўт қўйилганидан ши- коят қилишди. Нисбатан осойишталик ҳўкм сураёт- ган Душанбеда ҳамма гап «русий забонликлар»нинг квартиралари сотиш ва кон- тейнерларда юк жўнатиш муаммосидан ташқарига чиқмаган экан, яна нима дейиш мумкин. Жўнаб ке- тиш учун ҳам ҳаммининг қурби етмайди. Беш тонна- лик контейнер учун 30 минг сўм талаб қилишди. Тожи- кистонда бу жуда катта пул. Чунки бу ерда иш ҳақи бир ярим-икки минг сўм.

Тожиқлардан бошқа барча аҳоли ҳеч муболагасиз тез орада жўнаб кетишни кутиб чеконданларини тайёрлаб қўйган. Ҳаммининг қайфияти ана шундай. Тожиқлар эса уруш ҳаракатлари кетаётган жойлардан қочиб ятипти. Но- расий маълумотларга қа- раганда ҳозирнинг ўзидаёқ ўттиз мингга яқин одам Қўрғонтепа вилоятинан чи- қиб кетди. Афрусчи, рес- публика раҳбарияти бу аҳ- вол ҳақида ҳеч нарсга де- маяпти, ҳалок бўлганлар тў- рисида ҳам аниқ маълумот- лар йўқ. Умуман, бу ерда бўлаётган воқеалар билан ҳеч кимнинг иши йўқ, деган таассурот пайдо бўлади. Қўрғонтепада жанглар да- вом этаётган, тинч меҳнат билан шуғулланувчиларни ўлдириб, қўйноққа солиш давом этаётган пайтда Ду- шанбеда лавозимларни тақ- симлашди ва мустанқиллик кунини тантана билан ни- шонашди. Мушқча, қўшчи- лар, ҳалқ сайилари билан нишонлашди.

Айни шу пайтда бир не- ча ўн километр масофада ҳарбийлар мурдаларни йи- ги олишгаётган эди...

Тун. Полк командири Ев- гений Меркуловнинг хона- сида ўтирибдик. Яқин жой- да аввалгидек ўқ отиш- ти. Телефон жингилди. Тожиқча лаҳжалю овоз э- шитилди.

— Але, бу биз, жангарилар гапиряпти. Худо ҳай- рингизни берсин, майорин- гизни олиб кетинг. Телефон тўрбасини унга берайми? Йўқ, у гапирга олмайд, ях- шиси бирорасини юбо- ринг...

Майор ўлдирилмаган ёни ярадор қилинмаган. У кун буйи жазирема кўшб нури остида шаҳар кезиб мур- даларни тўплаган. Шундай бўлдики, бир неча кундан буйи кўйилмаётган мурда- лардан касаллик тарқалиш ҳақида пайдо бўлса ҳам ҳарбийлардан ташқари бу иш билан шуғулланганидан одам топилмади. Шу тари- қа майор ўз командири билан оқ байроқ ўрнига со- чиқиб оқ қўйилган КамАЗ машинасида шаҳар кўча- ларини кезиб юрди. Пешона- сининг ўқ тешиб ўтини хавфи бўлса ҳам мурдаларни тўп- лади. Бу аҳволни кўриб ўзини туга олмайди, ҳалок бўлганларни «хотирлади» шундай «хотирладикки» «юрчи»лардан бошлаб «ов- чик»лардан билан тугатди. Қўр- гонтепадан жанг кетадиган кунимиз Ломоносов қўрғо- нинда қочқарлар қолмаган эди. Уларни олиб кетиш ло- зими бўлган автобуслар пост- ларда ушлаб турилган, Э- бекистондан келаятган ода- мийлик ёрдамини шаҳар- га ўтказишмаган маҳрум бўлган талинган кишилар уларнинг бу ороқ хувил- лаб қолди. Одамлар юк ма-

шиналарида, пнеда жўнаб кетишди. Уша вақтда ҳали тўсиб қўйилмаган бирдан- бир Қўлоба йўли орқали жўнаб кетишди. Болаларни етказиб, туғулларини кў- тариб, визиллаб ўқ остида жўнаб кетишди. Бу ерда қолиш оқликдан, мерган- ларнинг ўқидан ҳалок бў- лиш демек эди. Қўрғонда қолганлардан эса ўч олиш- ди. Қўрғон — қалъа эмас, ҳамма кириш-чиқиш йўлла- рини беркитиб бўлмади. Бизнинг кўз олдимизда ов- лоқ йўллардан Ломоносов- га автоматчилар тушган «Волга» танкларни ёпири- либ киради, одамларни ма- шинага босиб орқага қайтиб кетишарди.

УЧИНЧИ КУЧ

Фронт чизиги Калинин- обод томон силкиди, тилка- лар мурдалар уюмлари ортада қолди. Аввалгига икка- ла томон ҳам тинч аҳоли орасидаги қўрбонларни бир- бирдан кўриб, лекин тез орада «овчик»лар ҳамма кулфатлар учун айбдор бўлган қандайдир «учинчи куч»ни излаб бошлади. Ана ўшанда Уругт маҳал- ладаги ур-йиқитни мужоҳид- лар кийимидagi рус десант- чилари амалга оширди де- ган афсона пайдо бўлди. Ҳарбийлар кўлобликларга иккита зирхли транспор- тёр ва ўқ-дориларни совға қилишган эмиш. Сурбет- лик билан сохта хужжатлар тайёрлаш бошланди. Маса- лан, подполковник Чебо- тарев музокара олиб бориш учун вилоят ижроия коми- тетига келган пайтда уни ушлаб, бир хонага олиб ки- ришди. Бу ерда ваҳийли- ларча калтакланган, қўл- лари боғлиқ тожиқ бор эди. Шу заҳоти видеокамера кў- тарган одам пайдо бўлди. Суратта олиш пайтда чиқар- ишмади. Нима учун шун- дай қилинганини пайқаш қийин эди. «Рус офицери тожиқ деҳқонини қийнамоқ- да» деган сийқа мавзу эди бу...

Куйишув совхозидан келган қочқарлар бунга сўз- лаб беришди: бир кунги «овчик»лар уларнинг ол- дига бутун бир суратга олиш турушини олиб келиш- ва автомат ўқитиб, қў- риб кетган одамларни «за- рур» гапларни айтишга мажбур қилишди, одамлар- га ўқитилган автоматлар су- ратга олигани йўқ, албат- та.

Ивогарларнинг тайёрлаш усули жуда жўн. Масалан, бир кунги ваҳобийлар маш- нада нон олиб келиш учун кетаётган Россия полки прарорчиқини ушлаб олиш- ди. Одамларга азоб бериш жойига айлантирилган ҳам- монга судраб киришди. Столга боғлаб шимини ечишди, унинг бир оёғи исама эканлигини шундан кейингина пайқашди. Сўнгра унга:

— Оллоҳ жазонинг бер- ган экан... — дея сийлаб қў- йиб юборишди.

Шу «бахтли» тасолиф бўлмаганда прарорчиқин- инг ўлимини кимга тўн- кашларини айтиш қийин. Умуман иккала томон ҳам шу олдиди Россия қўшнларини жалб этиш учун бор кучи билан уриммоқда. «Холис ниятли кишилар» мунтазам равишда қисм- ларнинг командирларини сизларга ҳали замон ҳу- жум қилишди, ҳужумни кутмай олдириб зарба уриш керак, деб оғоҳлашти- ришмоқда. Шу Қўрғонтепа- ди полкда маҳаллий қўлобликлар тез-тез телефон қилиб танкларни олиб чи- қиб, «ганимларнинг» жан- говар машиналарини отиб ташлашни талаб қилишларининг гувоҳи бўлдик.

Полкнинг қаршисидаги да- рахларда ва деразаларда мерганлар «ўтиришди». Улар кўнгли очилди. Гоҳ штаб эшиги устидаги чироқни отиб сндиришди, гоҳ плакатда табассум қи- либ турган совет аскарини ўқ билан тешишди, гоҳ кимнингдир боши узра ўқ узиб уни қўчиштиди. Жан- гариларнинг раҳбарларидан мерганларни олиб кетишни илтимос қилишганда улар пинагини бўзайди.

— Булар бизнинг одам- лар эмас. Уларни ўлдир- шингиз мумкин, — деб жа- воб қилишди.

Башарти ҳарбийлар бу маслаҳатга амал қилсалар Россия армиясини бетараф- ликни бўзишда, мустақил давлатнинг ички ишларига аралашганда дарров айб- лашларини тасаввур қилиш қийин эмас.

Тожикистондаги Россия дивизиясининг командири генерал-майор Ашуров ҳам ўз хонаси деразаларини ўқ ўтмайдиган қилиб зирхлаш ҳақида буйруқ беришга мажбур бўлди. «Вовчик»- лар унинг қалласи учун беш миллион сўм мукофот ваъ- да қилишган. Улар учун Ашуров — хонин, унинг ўзи ваҳобийларнинг таянчи бўл- ган гармик. Ҳатто ўз ҳалқи марфатларини мен- симанглик учун» вазираси- дан олиб ташлашни талаб қилиш мақсадида минг ўт- казинга ҳам уриниб қўриш- ди.

Умуман, Ашуровга буй- сунган қўшинни Россия қўшини деб аташ қийинроқ. Аскарлар ва сержантлар- нинг 95 фоизи маҳаллий йи- гитлардир. уларга хавфсиз- лик мақсадидаги қўлоб қурол берилмади. Қўмон- доликнинг бутун умиди разведка батальони ва офи- церларда.

Қўрғонтепадан чиқиб кетадиган пайт келди. Биз жўнаб кетадиган кун эрта- лаб темир йўлини тўсиб қў- йишди. Душанбега боради- ган камдан-кам автобуслар- га одамлар катта пул эва- зига жангарилар назорати- да чиқариш эди. Полк ко- мандири ўзининг «уазик» машинасини Қизилқалъага- га бериб турди, расмий жи- хатдан шу ердан кўриқда уруш ҳаракатлари зонаси туғар эди. Биз йўлга чиқ- дик. Худога шукрики, «овчик»ларнинг постидagi тўхташ, ҳамма ҳақорат- ларга қарамай тинтувдан омон-эсон кутулдик. Маъ- навий хўрлашлардан таш- қари аскар шоферининг бо- тинкасини ечиб олишди.

Қўлобликлар Қизил- қалъа шлагбауми олдида бизга Испания ЭФЕ агент- лигининг мухбири, чилилик Бернардо Суарез ва Индарт пешвоз чиқди. «Нонталаш нўмталарда» бошқаларга нисбатан кўпроқ ишлаган бў мубхир бизнинг аҳоли- мизни яхшироқ тушунарди. у транспорт хуусида ёрдам бериш тўғрисида Душанбе билан бейғонда музокараларимиздан ҳам- касблари орқали хабар топиди. Агентлигининг ро- зилигини олчак бизни уруш ҳаракатлари зонасидан олиб чиқиб кетишни ташкил қил- ди.

Душанбега қайтаётгани- мизда йўл четларида бо- лалар ҳали яхши пишмаган анорнинг бир пақирини юз сўмдан сотиб ўтиришар- ди. Савдолашиб нархини тенг баровар тушириш мум- кин эди. Чунки харидор йўқ. Қўлдан буйиб йўлдан қо- чоқлардан бошқа ҳеч ким ўтмайди.

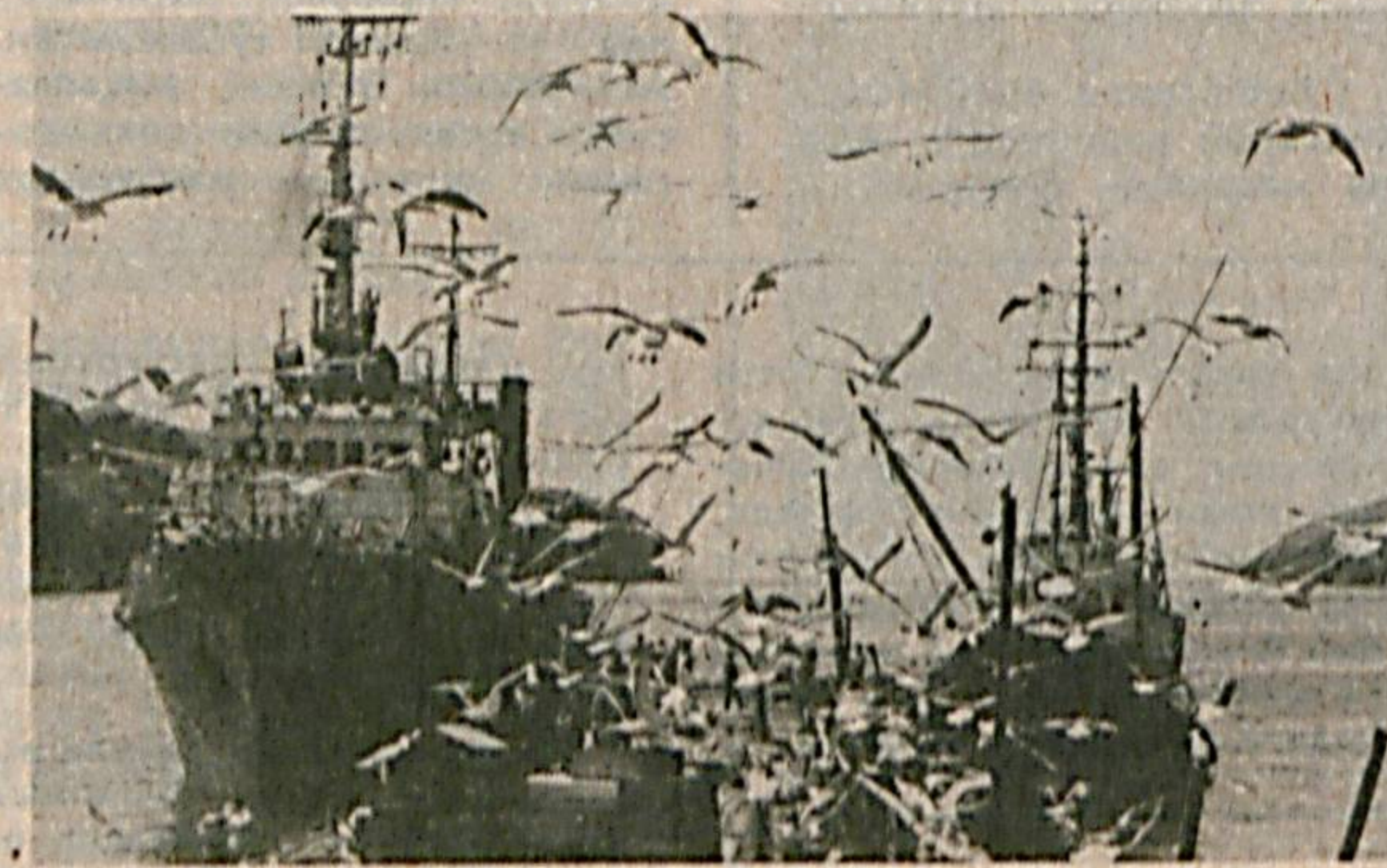
(«ИЗВЕСТИЯ»нинг 1992 йил 16 сентябрь сонидан).

Хар тўғрида

Москва. Бундан тўрт йил муқаддам америкаликлар билан ҳам- корликда бароб қилинган «Қайта қуриш» куралини таш- килоти вазоси эски иноватлари, эски усулда, тарихий чизмалар востасида қайта таъмирлаш билан шуғуллани- ди. Ана шундай усулда қайта таъмирланган ва Москва шаҳрининг марказида жойлашган олти қаватли бино Ва- ракико усулида қайта қуришга янги ағаларига топширилди. Унинг янги хўжайнларга гарбий кампаниининг вақилла- ридан иборат.

СУРАТЛАРДА: Волков тор кўчасида жойлашган ушбу бинонинг қурилишида «Қайта қуриш» кўшма корхона- сининг ишчилари тер тушган.

Курал оролларины Япония тасарруфига топшириш ма- салиси Россия парламенти билан ҳолисиз ўртасида қиз- қил баҳс-мунозараларга сабаб бўлмоқда. Ҳозирги кунда Курал ва Сахалин ороллари аҳолисининг ушдан икки қис- ми Япония маъмурияти талабининг қондирлишига қар- ши. Аҳолининг 25 фоизи эса агар ороллар Японияга топширилганда бўлса тоғлардан бошлана топиб фуқаро- лар урушини бошлашга тайёр эканликларини билдириш- ди.

СУРАТЛАРДА: Шикотан оролига сайра балнига бой бўлган ов кемаси кириб келипти.

РЕСПУБЛИКАМИЗ- ДА ҳам захарли илон- ларнинг кўпгина тур- лари мавжуд. Ўрта Осиё кўзойнакли ило- ни, қора илон ва чипор илонлар айниқса хавф- лидир. Бошқалари эса жумладан япалоқбош, шунингдек, қалқонту- шуқ кабилар юқорида- гиларга қараганда ан- ча хавфсизроқдир. Чу- ки уларнинг захари туфайли фоживий ҳо- латлар қамроқ юз бера- ди. Аммо баъзан бу илонларнинг захари оғир асоратлар қолди- райди, деб бўлмайди.

Илонлар ўз одатлари бўйича иссиқ иқлимда жойларда кечқурулла- ри озиқланишга чиқа- дилар. Ўрта минтақада ҳам- да шимолий вилоятлар- да урайдиган оддий япалоқбош асосан кун- дуз кунлари «тиричи- лик дардида» фаол ҳаёт кечиради. Бу фил-

*** Ҳайвонот оламида**
ҲИМОЯ ҚИЛИШ УЧУН ЧАҚАДИ

илонлар ўтлар ўсиб кетган ўрмонларда, ча- калакзорларда юришни айниқса хуш кўрида- лар.

Илонлар кўпинча ме- ва-чева, қўзиқорин те- рини вақтларида, шох- шабаба йиғиб, ем-хашак ўриш мақсадида чиқа- ди. Республикаимиз- нинг жануби ва я- знуби-шарқий райо- нларида илонлар сайё- лар учун, шунингдек, қояларнинг ёриқларини, қадимги иморатларни қазиб олиш жарёёла- риди тошларнинг о- рганин текшириш ю- рал геологлар ва ар- хеологлар учун тез-тез хавф туғдириб туради. Аслида илонлар кун- дузги иссиқдан қочиб, худди шундай жойлар- дан макон топадилар. Баъзан-баъзан кечла- ри тулхун атрофида ўтиришга ҳам илон- чарини мумкин. Илон- лар бундай жойларга олов таратган ёру- ҳамда иссиқлик туфай- ли келадилар холос.

Қазилмаган ёни ёл- горлик обидларни йи- лаятган илмий сафар гуруҳлари, ҳар нарсга қизиқувчан сайё- лар захарли илонлар учрайдиган жойларда иш бошлашдан аввал қўл суқиб орқали эмас, балки таёқча билан қоялар, девор- лар, горлар оралиқла- риди махсус текширув ўтказиб, ундан сўнгги- на бу ерда илонлар бор-йўқлиги аниқлан- гач, ишга киришиш- лари мумкин бўлади.

Илонларнинг ай- рим хатти-харакатла- рини билди олиш ҳам зарур. Масалан, кўлоб- накли илон ҳужум қилган пайтда ўз узунлигининг учдан бир қисмига тенг бўл- ган узоқликка сайрай олади. Унинг ҳужум олдидаги вақолати ха- м галати бўлади: ўз та- насининг учдан бир олд қисмининг тик қў- тариб, тумшугидан паст- даги «ёқ»сини кенг очиб юборганда, теб- ранганча вишиллаш- ди.

Қора илон ҳамда ундан йирик ва узун бўлган қора илон ҳу- жум олдан танасини айқаш-уйқаш қилиб эгиб, йиғиб олади.

Чипор илон эса ўз танасини антиқа тах- латда йиғиди, унинг ҳужум олдида қўриши- ни ерда ётган атиргул тўбларини эслатади. Унинг боши устидаги кичик сурат узиб бо- раётган қўшга ҳам ўх- шаб кетади. Қалқон- тумшўқ илони эса ҳу- жум олдан думини охи- стагина қимирлатиб туради. Аммо шу ўринда ёлдан чидармас- лик керакки, илонлар фақат ўзларини ҳимоя қилиш зарурати юзаси- дангина чақадилар.

Зикр ТУРОПОВ тайёрлади.

«ШАРҚ»

НАШРИЕТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

Москва вилоятининг Зарайск заводиди 1985 йил- да ишлаб чиқарилган дасталарни боғлайдиган «МОП-Қ» машинаси — 10 дона;

1981 йилда Германияда ишлаб чиқарилган «Ультроплан» нусха кўчириш роми — 2 дона;

1983 йилда Германияда ишлаб чиқарилган қў- шимча варақларни қирқиб тикадиган «ВШР» ма- шинаси;

1969 йилда чиқарилган «ФК-30» фальцовка- кассеталаш машинаси — 2 дона;

1963 йилда чиқарилган «КИИ-7Е» модели гид- равлика исханжаси;

1981 йилда чиқарилган «Н-140» ҳарф териш- сатр куйиш машинаси — 10 дона;

1961 йилда чиқарилган «ВКС-60» саҳифалаш- мусоҳҳиҳлик машинаси — 5 дона;

1982 йилда чиқарилган «ФПВ-500» ҳарф териш- дастурлаштириш аппарати — 6 дона;

1981 йилда чиқарилган ва назорат матнини олиш учун мўлжалланган «ФКУ» қурилмаси;

1981 йилда чиқарилган «ФКТ» ҳарф териш-му- саҳҳиҳлик автомати;

1977 йилда чиқарилган «ТВ-100» телетайп аппа- ратлари — 8 дона;

1980 йилда чиқарилган «КРИСТАЛЛ-110» дис- петчерлик алоқаси пулти;

1984 йилда чиқарилган кварцли соатларни

СОТАДИ

Ускуналар ишга яроқли, яхши ҳолатда сақлан- ган. Баҳоси — келишувга қўра белгиланади.

Қуйдаги манзилга мурожаат қилинсин: 700083, Тошкент шаҳри, «Правда» газетаси кўчаси, 41-уй. Телефонлар: 33-20-16 — бош муҳандис, 33-18-52 — бош механик.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ЖАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

КОРХОНА, ФИРМА ВА ЯККА ТАРТИВДА УП-ЖОН ҚУРУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

«СТРЕЛА» ФИРМАСИ

Сизнинг уй-жой қуришингизда, давлат идора ва ишлаб чиқариш биноларини таъмирлаш ва қурилиш ишларини олиб беришда мушкуллигини осон қилади.

«СТРЕЛА» фирмаси бюртмангизни тез ва аъло даражада бажаришга қафо- лат беради.

Қурилиш, пайвандлаш ва таъмирлаш бўйича юқори малакали усталар, махсус

қурилиш ишлари ва созлаб ишга туши- риш бўйича мутахассислар сизнинг хи- матингизда.

«СТРЕЛА» фирмаси кичик корхона, цех ишлаб чиқариш тармоқлари қури- лиши учун ўзининг майдонларига, шу мақ- сад учун мўлжалланган тайёр корпус ва боксларга эга.

«СТРЕЛА» фирмаси қурилиш ва пайвандлаш ишлари бўйича юқори ма- лакали мутахассисларни танлов йўли билан ишга таклиф этади.

Бизнинг манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳ- ри, Ҳамза райони, М. Ашрафий кўча- си, 70-а уй. Телефонлар: 91-69-17, 93-03-72.

ТЕАТР

ХАМЗА НОМИДАГИ ЭЪБЕК ДАВЛАТ АКАДЕ- МИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/IX да Тўмарис, 18/IX да Тақдир эшиги, 19/IX да Хотинлар гапидан чиққан ҳангома, 20/IX да Олтин девор.

СОТАМАН ЕКИ АЛМАШТИРАМАН

Барча қўлайликларга эга (автомашиналар учун кириш жойи ҳам бор) янги уйни сотаман ёки «ВАЗ» ёхуд «УАЗ-452» автомаши- наларига алмаштираман. Манзилгоҳим: Сергели даҳа- си, Заречная II ўтар кўчаси, 7-уй (86-автобус ва 18-мар- шрутдаги таксиларда бори- шингиз мумкин).

ТОШКЕНТ ИП-ГАЗЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА ҚАРАшли

ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ИП ЙИГУРИВЧИ, КАЛАВАЛОВЧИ, ПИЛИК-ЛОВЧИ, ТУҚУВЧИ КАСБЛАРИ БУЙИЧА

16 ёшдан 35 ёшгача бўлган қизлар ва аёлларни

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Машгулотлар гуруҳлар тўлишига қараб бошла- нади.

Ўқиш муддати 4 ойдан 8 ойгача.

Ўқувчиларга ўқишнинг 1,2 ойлариди 1000 сўм, 3,4 ойлариди 700 сўм, қолган даврда 400 сўм сти- пендия тўланади. Бундан ташқари амалий дарс- лар вақтида ишлаб чиқарган маҳсулотлари учун 100 фоиз ҳақ оладилар.

Бутун ўқиш муддати давомида ўқувчиларга овқат- ланиш учун ҳар кун 15 сўмлик талонлар берилади.

Бирлашма ишчиларининг ўртача иш ҳақи 3500 — 6000 сўмни ташкил этади.

Мурожаат қилиш учун манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Яккасарой ноҳияси, А. Қаҳҳор кўчаси, 34-уй. (2, 57, 80, 97-автобуслар; 17, 25-маршрутли таксиларнинг «Билим юрти» бекати.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 55-44-85, 55-44-96.

«ШАРҚ»

НАШРИЕТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

Москва вилоятининг Зарайск заводиди 1985 йил- да ишлаб чиқарилган дасталарни боғлайдиган «МОП-Қ» машинаси — 10 дона;

1981 йилда Германияда ишлаб чиқарилган «Ультроплан» нусха кўчириш роми — 2 дона;

1983 йилда Германияда ишлаб чиқарилган қў- шимча варақларни қирқиб тикадиган «ВШР» ма- шинаси;

1969 йилда чиқарилган «ФК-30» фальцовка- кассеталаш машинаси — 2 дона;

1963 йилда чиқарилган «КИИ-7Е» модели гид- равлика исханжаси;

1981 йилда чиқарилган «Н-140» ҳарф териш- сатр куйиш машинаси — 10 дона;

1961 йилда чиқарилган «ВКС-60» саҳифалаш- мусоҳҳиҳлик машинаси — 5 дона;

1982 йилда чиқарилган «ФПВ-500» ҳарф териш- дастурлаштириш аппарати — 6 дона;